

N°. 26.

Sestdeenâ, 29. Juni (11. Juli)

1874.

Waffa par goddu: Rahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 lap.

Rahditajs.

Cefschemmes sinas. No Rihgas: floblotaju sapulze, — nabbagu nams, — laupifchana. No Burtneecem: teatera spebleschana. No Rahgera pagasta: noschawschanahs. No Jelgawas: baltu-pobteschana. No Kursemmes augschgalla: nelaimiga libofchanahs. No Sohdnes: strahdneetu dahegams. No Witehstas: schibdu bailes un wilschana. No Welitaluzlas: ismanniga jabstiba.

Ahrsemmes sinas. No Franzijas: Mal-Mahona raksts. No Spanijas: konchas nahwe. No Bagodas: Mehrie. No Japanes: jauna tehnina waldischana.

Jaunakahs sinas.

Grasmatu spehschanas atkasschana. Ista mihsesiba.

Feelikumâ. Dakteris un Adwokatâ. Graudi un seedi.

Cefschemmes sinas.

No Rihgas. Schinni neddeka tilka noturreta wiffspahriga floblotaju sapulze, pahr kurre nahkoschâ neddeka plaschakas sinas pasneegsim. Floblotaju bija sapulzejuschees pufstrescha fimta; Kursemmes floblotaji bija pahri par pufsfimtu. Treschdeenu ap pulsten 12teem sahlahs konferenze. Treschdeenas wallarâ bija kohpu maltite, zettortdeenu teateris un peeltdeenu weefibas wallars.

— Is Rihgas leelahs gildes wezzako un birgeru-sapulzes no 7ta Juni 1874, kas Wahzu awises nodrukahs, dabujam sinnaht, ka pilsehtu bahriinu nams israhdiiees par masu un tapeh; effoht nobohmajuschti winnu leelatu un zittâ weetâ buhweht. Arri israhdiiees par waijadsiigu ohtrs gasesfabrikis, kas buhschoht jabuhwe smiltschu kalnâs. Jaunais flimneeku-nams ismaksajis 226,000 rubl. Tad arri tilka iswehleti 3 lohzelti preelisch kommissijas, kas lai nospreestu, kâ pilsehtu elementaru-floblas buhtu pahr taifamas 3 klassu pilsehtu floblas un kâ tee preelisch schihw floblahu waija-

dsigee nammi buhtu dabujami. Tad arri japeeminn, ka irr atlahwuschti, lai pirmo Weischu dambi pruggetu no Mau namma libds Badrowa nammam. — Kad nu pehz § 10. wiffsaugstakâ ukasâ (pawehle) walbidamam senatam pahr jauno farradeenasta likumu tilkai tahdi rekruschu parradi atlaischami, kas zehluschees no derrigu kauschu trubkuma, tad Widssemes gubernatora weetneeks usatzina wiffas pilsehtu un pagastu-walbibas, kas palikuschas rekruschus parradâ, ja winnu walbibas apgabalds tahdi atrastohs, kas pehz likuma rekruschos jadohd, tahbus tad tuhliht nosuhtht sawa kantona farrâ klausibas kommissijai.

— Rihgas nabbagu-direktorija irr isdewuse sawu rehkinumu-pahrskattu par isgahjuschu gaddu. Is schi pahrstatta redsam, ka us 1. Janwaru 1873 g. bija kaffe 1,848 rubl. 21 1/2 lap. un 1873 gaddâ irr eenemts 315,625 rubl., tas istaisa kohpâ 317,473 rubl. 21 1/2 lap. Isdohschanas schinni gaddâ irr 313,392 rubl. 95 lap. tã ka us 1. Janwaru 1874 gaddu irr atlizzis kaffe 4,080 r. 26 1/2 f. Daschos pilsehtas nabbagu-nammâs, kas direktorijas sinna stahw, isgahjuschâ gaddâ 3536 zilweku irr usturru un kohpschana dabujuschti; no scheem gadda laikâ irr miruschti 433 un atkal atlaisti 2213, tã ka us 1. Janwaru 1874 gaddâ palikka kohpschana 890 zilw. Rohenburgas ahrprahneeku nammâ atrohdahs 75 flimneeki (34 wihreeschi un 41 seew.)

No Rihgas. Swehtdeenu tai 23schâ Juni ap pulsten dewineem gahja pa leelo Maslawas eelu (Maslawas Ahr-Rihgâ) L. Behrsinsch. Netahtu no Zahau wahrteem winsch fateel weenu ne-

pasihstamu zilweku, kas wiinam pretti nahza. Nepasihstamais wiinam israuj wiina subraba kschas-pullstenu lihds ar kehdi, wehrtiba kahbus 15 rubkus. Kad nu Behrsinsch no nepasihstama fawu pullstenu atpakkal prassija, tad tas wiinam ar nasi us galwu spehra. Behrsinsch laupitaja usbrulfschanu polizejai darrija sinnamu un zil sinnadams laupitaju ar muttes wahrdeem apshmeja. Polizejai isdewahs pehz Behrsina isteilschanas arri to laupitaju fakert. Tas bija kahds Pruhssias pawalstneeks F. H. Bee wiina feewas atradda Behrsina pullstenu. Polizeja abbus, wiiru un feewu, fanehma zeeti un tee stabw ismellefchanâ. Behrsina wahte galwâ pehz ahrstes spreeduma ne-effoht nahwiga. — Tai 21mâ Juni wallarâ tilka apsigta strohdera atraitne Helene Brese, kas Stabbu eelâ N 70 peemiht. Sagtu leetu wehrtiba sneedsotees lihds 73 rubkeem. Polizejai isdewahs sagli un wiina beedrus fakert un tahs labbas no sogtahm leetahm aldabbuht.

(R. 3.)

No Burtneefceem. Burtneeku Beverina beedriba ohtrâ waffaras swehtku deenâ fawâ walsts nammâ teateri spehleja. Israhbija „Kahds brihdiss kantori“ un „Muzzeneeks un muzzeneeze.“ — No flattitajeem spehlešana warreja mas patilschanas mantohht, tadeht la wahji un ne-isweizigi tilka spehlehts. Sadohma, la waina wiswairal pee teatera waddona mellejama, kas, kâ bij redsams, pee luggu eemahzifchanas spehletajus us daschahm gluschi nepanessamahm kuhdahm nebij usmannigus darrijis jeb arr nebij prattis usmannigus darriht. Bes wezza invalida Dundurneela, kas, la israhbijahs, newiss pirmo reis spehleja, gandrihs wiffi zitti spehletaji un spehlatajas fawas lohmas bes kahdas isweizibas, kâ schihds mehds habbeleht, ishabbeleja. Wehl masal patilla kupleju dseedaschana. No ne-iglightotahm, nesklaidrahm balsim bes musikas peepalihdsibas dseedatas, melbija zaur daschahm moll-un dur-skannahm kâ pa kalnu us leiju dewahs, tâ, la kad kupleja bija beigta, melbija weffalu kwarti femmasti isdissiffa. Wiffa teatera usweschana leezibu dewa, la tillabb' teatera waddons kâ arr alteeri un atrises luggu faturru un lohmu sawaddibu peenah-lami nebij isprattuschi; mas swarru un usmannibu glihtai spehleshanai dahwadami; un la man schkeet, tee til us labbu eenemschanu bij zerrejusch, tadeht arr wismasalee weetas norahbijumi un ispuschlojumi us bignes trubla. Sa tahds noluhls arr us preelschu Burtneezeschus pee teatera spehlešanas wadditu, tad janoschello, la tee neatshst gohda un labbas flawas wehrtibu, tohs par mas rubbuteem pahrdohdami. Tizzu, la ilweens, kas ar laika garru us preelschu dohdahs, glihtai teatera spehleshanai pretti nehuhs; bet to gan falku: ja teatera usweschana til flitti isdohthohs, la pehdigo reis Burtneeks, tad tas kuhu latram par peedausfchanu un nepatilschanu.

Ahrdraudseets.

No Kehweles. Mehhs jau dauds weetas awifes lassam un arri dsirdam, tur par teateri un dseedaschanu spreesch, tapat arri sch. g. tai 23. Juni, Sahna wallarâ tappa Kehweles muischâ no schi pagasta dseedatajeem teateris spehlehts. Spehletas tappa diwas luggas: „Muzzeneeks un muzzeneeze,“ un „la pagastu wezzatus zelt!“ Lai gan teateris wairal reisas no scheem dseedatajeem irr spehlehts tappis, tomehr schihs luggas labbaki isweizahs, ne kâ papreelschu. Bet itt ihpafchi usflahwejamas irr tahs jaunlunds, kurras pirmo reisu pee schi teatera dallibu nehma un flattitajeem zaur sawahm jautahm isweschanahm dauds smeeklus darrija. Lai arri us preelschu Kehweles dseedataji nepeelustu teateri spehleht, un dseedaschanu ar neapnitschanu kohpt, wehlahs kahds is flattijeem.

No Rahger pagasta. Tai nakti no 12. us 13. Juni, bij Rahger muischas mescha lungs B. Pommeranz 75 gaddus wezz, pats sewi ar plinti noschahwees. Kad wiina gramatas un simes ismelleja, atradda weenâ sime schohs wahrbus ralfstius: „Tadeht, la neweens ar manneem darbeem meerâ nau, dohdohs es sewim ahtru nahwi un atstahju temi, manna feewa, weenu paschu schè.“

J. I.

No Jelgawas. Kursemmes basnizas teefa, no waldischanas medizinal-nodakas lugta, eeraudija par watjadsibu, wiffem sawa aprinka mahzitajeem atgahdinahht bakfoshanas-sittumu, kas jaw 1859. gaddâ tilka isfluddinahts, la wiffem behrneem, kas nahht behrnu-mahziba, huhs pee peeteilschmahs peenest fawu baklu-sihmi, tâ kâ wiffi, kas naw wehl reis pohyeti, warr tuhdaht tilt usdohhti. Tapat arri draudses-schlotajeem, kurru schoblas behrni tohu us eeswehtfchanu fataisiti, huhs no sawas pusses us to zeeti flattitees, la schihs bakfoshanas-simes teef peenestas un nokaweti teef tahhtal usdohhti.

No Kursemmes angfchalla. Mahj. w. jaw daschus gaddus pa Kursemmi un Wissemati sawus tauteschus apzeemodams, teem daschus nelabbus eeraddumus irr neween usrahbijis, bet arri tahdus, kas schohs negantus wezzus paganifschus eeraddumus wehl kohpj un pee teem turrahs, irr jo stipri norahdams isfunnijis, — tad tomehr, wiss tas wehl newarr un newarr latweeschu tautai neko lihdsch, jo jauni laudis, kâ puifchi un meitas, wiffis pamahzifchanas un pahmahzifchanas pahr galwu laisdami paleel sawas wezzas pehdas un eet sawu eerastu zeltu jo drohschi ween us preelschu. Nuwat 16ta Juni nakti Nerretas un Eltschnu draudses jauni puifchi kahdi 13 flaitli kuhdami un us meitahm eedami bij sawâ starpâ eesahlfuschi kaidu zelt, zaur to eelaitinahts Eltschnu-muischas deenesta puifis Boizs Negut wahrda, us saweem pretineefceem ar peelahdetu diwi strohbu plinti schaudams, weenu Nerretas jaunu puifi paschas kruhtes trahpidams irr jo breefsmigi fashahwis. Gan nu dakteris drihsumâ

pee flimneeka tillä aishwests, kas pahrschautam pui-
scham labdas septinas strohtes no truhim iswill-
dams, arri affinainas wachis fasehja, tad tomehr irr
mas zerribas, la nelaimigais wehl ilgi dshwotajs
buh. Ja daschas strohtes buhs plautschus mai-
tojuschas, tad flimneeks warrbuht no nahwis wairs
nebuhs glahbjams. Peeminnehts Poiz Regut, lä
arri zitti, kos ar afmineem bij lahwschees nu irr
notchti pilsteesai deht tahkafas ismellefchanas un
nebehtneesu noteefaschanas. Luhl, tee irr tee au-
gli, kos no palaidnu un nebehtneeku puifchu nalks-
weffschonahs zekahs. Un tomehr jaunekteem nalks
tun fibos eeraddums irr til falbs un til gabrds, la
no ta newarr ne us lahdu wihfi wakkä tikt, lai
winnu rahj un mahja lä ween gribbedams. Sau-
nekti, woi nebuhtu jau laiks no meega zeltees un
staigacht deenas gaischumä? Sbrg.

No Sobdenes Kursemme. Ne kur zittur, lä
Balt. wehstnefim teef sinnohts, nehsird par kalpu
truhlumu tikdaubf subhsamees, lä pee mums. Ka-
deht? — us to nahkafs gruhti atbildeht. Algas
irr kalpeem labbas, — 100 — 150 rubti par
gaddu, — bet truhlums tohp jo gaddu leelaks. Pa
latreem Surgeem redf wairaf dsimtenes us pilsehtu
aishijam; jo tur teem newaijag „ptaut un kult,“ lä
tee fakka. Ptaut un kult gan ne, mihsee tauteefchi,
bet ar tuffchu wehderu palikt, — to waijag til da-
schu labbu reis; jo kur gan tee laudis pilsehtä lai
paleef? Sinnams, la tahds: kas gribb strahdabt
pilssehtä baddu nemirs, bet — us laiteem arri ne!
Tadeht, — pehz mannam dohmahm, — irr kalpu
truhluma waina pa leelakai dalkai flinkums, un prett
flinkumu wehl naw sahles atrastaf. — Isgahjuscho
wassaru tappa pee mums stipri par floblas buhw-
fchanu runnahts bet — deewam schehl — „tiklai
runnahts ween;“ jo floblas-namma Sobdneefem
wehl naw, un lä rahdafs arri til drihs nebuhs!
Muhfu pagastam irr lihds 1500 dwehseku un tomehr
neweenas floblas; irr japeeteel ar draudses floblu,
pee kurras 8 pagasti peederr, no kurreem tillai wee-
nam pagasta flobla irr. No tam redsams, zil fir-
digi Sobdneeki preefsch gaismas isplahfichanas puh-
lejahs, un tomehr winnai tohp daschäs malläs fla-
weti un turrabs arri paschi par flaweneem; bet mas,
lohti mas irr to, kas pateefi flawejami; jo zittu
flawa fastahw — — —, nu, negribbu to teildams
Sobdneefem faunu darriht, jo arri pats esmu tahds
pufs-Sobdneeks. — Kweefchi pee mums zaur zau-
rim labbi, rudfi — pawahji, wassarajs stahw lihds
schim labbi, bet linni tohp no maseem melneem
kultaineem (lauka bluffahm) no-ehsti.

No Witebskas. Kä Wahzu Pehterburgas
awises lassam, tad Witebskas schihdeem effoht pa-
wissam aplamas dohmas par wisspahrigo karra
flaifibu. Ihpaschi wezzee schihdi eeraugoht eefsch
tam preefsch sawas tizzibas lahdu apflahdeschanu,
tapehz la winnu jaunee tizzibas lohjelki, ar saweem

deenasta beedreem lohpa buhdami, weegli warretu
no sawas tizzibas pamatta lillumeem atklibst, teem
ne-ustizzigi palikt. Tee jo haggatee schihdi jaw pee
laifa few eegahdajuschu rekruschu kwihstes. Daubf
weetäs winnai arri isgahjuschi us krahpschenu,
ihpaschi zaur to, la winnai wiltigas leezibas-fihmes
(dokumentus) pahf sawu wezzumu peenesf. Witebs-
kas gubernators tapehz issuhthijs ziluleeri pee po-
lizmeistareem, sohgeem un krohna-rabbineereem, lai
tee ar wisseem spehleem us tam strahdatu, la tahdas
wiltibas netiktu isdarritas. Scho zirkuleeri lassijis
Witebskas rabbineris Kasers, turreja saweem tizzi-
bas-beedreem runnu, kurrä winsch teem isstaidroja,
la jaunais wisspahrigais karra flaufibas lillums
neween par labbumu un tehwijai par drohschibu,
bet ihpaschi schihdeem swehtibu neffischocht; tapehz
la zaur to isglihtiba starp schihdeem tikschoht zelta.
„Mums schihdeem,“ tä winsch sawu runnu beidfa,
„jaerauga wisspahriga karra flaufiba par to lih-
dsjekli, kas muhs no tahs eenihdeschanas atswabbi-
nahs, ar lo wehl daschi kristitee pehz wezzu laifu
eeradduma us mums mehds flattitees.

No Belifoluzkas. Ewinas zeemä, noliffuse
ismanniga sahdsiba un prohti tä: preefsch pahri ned-
dekahm pahrgulleja pee lahda nupat minneta zeema
semneeka trihs sweschi zekineeki, lam pascheem sawi
ratti (wahgi) un firgs bija. Diwi no winneem
gulleja masä semneeka istabinä un treschais us rat-
teem sehtswiddü. Preefsch gulleht-eeschanas zek-
ineeki farunnajahs nosagt semneekam winna aunu,
lo tas tai deenä bija kahwis un sehtswiddü pakahrto
atstahjis. Pehz neilga laifa weens no teem, kas
istabä gulleja, peezehlafs un isgahja ahra. Genah-
zis atkal istabä winsch sawam beedrim fazzija, la
winnu treschais zekka-beedris, kas us ratteem gullejis,
sehtswiddü effoht palahrees. Semneeks to dsirdejis
fabijahs. Pa to starpu treschais blehdis bija au-
nam, kas pee lahda balka bija peekahrts, semneeka
mehteli aplizzis (mehteli bija pee seenas atraddis)
un aunam tahdu isstattu ustaisijis, la tas tumfä
zilwefam lihdsigs isliffahs, un tad paslehppees. Kad
nu semneeks sehtswiddü isnahja, lai pats ar fa-
wahm azzim warretu no grehtu darba pahfleezina-
tees, tad arri eeraudstja isgehrbto aunu, kas palahr-
tam zilwefam lihdsinajahs. Bes fihkafas ismelle-
fchanas winsch isbihjees atpallat istabä steidsahs
un sawus weefus luhdja, lai tee sawu palahrto
zekka-beedri lihdsnemtü un tahdä wihse winnu no
polizijas ismellefchanas pasargata; winsch par to
winneem 25 rubtus aismalfaschoht. Gohdigee zek-
ineeki pallausija semneeka luhgschanai un eekam gais-
mina fwihta, winnai palahrto us saweem ratteem
usliffka, no semneeka apsohlitohs 25 rubtus fanehma
un ar atweeglinatu firbi semneeks noslattijahs, la
winnu aishbrauja, un tad meerigi pee buffas aishgahja.
No rihta peezehlees wihrelis gan samannijahs, kas
bija notizzis, tad sawu aunu wairs neatrabda.

Ahrsemmes sinna.

No Franzijas. Mat Mahons schinnis deenâs turreja leelu pahraudsischanu pahr karra pulkeem un islauda rakstu pee karra spehla. Schis raksts irr deesgan eewehrojams, tapeh; ka Mat Mahons tai tabdas dohmas isfazzijis, tabdas nemehds schahbôs rakstôs isfazzijt. Bittâs walstis gan tâ darra, ka karra pulkus jeb armiju politikas leetâs ue-eemaisa un us tam rangahs, ka wiina ta laika waldbai irr paklaufiga, bet ne us tam skattahs, zaur armiju kaut tabdu politikas partiju pee waldbas zelt. Mat Mahons, kas us septineem gaddeem par Franzijas presidentu ezejts, augscham minnetâ rakstâ armiju usajinajis, lai ta tam palihdsot us wiina presidentu weetu palikt, turklajt pee tam fazzidams, ka taggad karsch ne-effoht gaidams ar ahrsemmehm, bet jakarro prett nekahrtibahm paschu semmê, un winsch sawu usdewumu sinaschoht peepildijt. No partijahm runnajoht jafalka, ka tehniameeki wehl nesande wiffu zerribu un strahda grabham Schamboram par labbu; wiini leelu atpaidu atrohd pee preestereem. Grabhs Schambors pats aisbrauzis us Genes pilsehtu Schweizjâ, lai warretu Franzijas tuwuma buht. Bonapartisti arweenu stingri us preefschu strahda un arri pahwesta draudsbu effoht eemantjuschi zaur to, ka bijuse keisareene Gischenija pahwestam us wiina ammata fwehtkeem laimas likuse nowehleht, ka tâ sawâ laika sinnojahm.

No Spanijas. Dubhschigais Spaneeschu karra waddonis generalis Roncha, kas Karlistus daschâ kautiâ uswarrejis un dubhschigi sakahwis, tai 16. Juni us karra lauka sawu dsihwi beidsis. Zaur Ronchas nahwi Spaneeschu waldbai saudejuse weenu gudru un dubhschigu karra waddoni. Roncha bija Karlistus stipri sagrabbis un ja nahwe wiina daboschanohs nebuhtu beiguse, tad Karlisti buhtu jo drihs tikluschi apspeesti. Bit stingri un naigi Roncha bija nodohmajis, karrâ isturretees, to apleezina wiina pascha mahrdi, to winsch us Lodoses draudses preefschneezi bu fazzijis, kas prett Spaneeschu waldbu labbu prahtu neturreja. Winsch fazzija: Stungi, Nawarra grihb karru un Nawarra karru dabhuhs, bet ne karru, ar tabdu wiina apradduse, bet karru, tabdam jabuht karram, kas Lodoses eedshwotajus peespeebis, waj ar Spaniju meerâ dsihwoht, waj kalnôs aisbeht. Juhs manni paschistat, juhs sinnat, tâ es fennatôs karrôs esmu darrijis un isturretees un arri schodeen man netruhlst neds pascha spehzi bas neds karra pulku waras, lai Nawarrai warretu peeminu atstajt. Karsch huhs ihhs, lohti ihhs, us tam juhs warrat palai stees, bet winsch tiks westis, tâ tas irr weddams. Kad jums karra breefmige augli huhs jabauda, tad dohmajat pee sawas ne-ustizzibas, to juhs parahdijat, kad juhs no mannas armijas diwi unteroffizeerus sakehrat un Karlistem nodewat. Ne-ais-

mirstat mannus wahrdus un fataifatees." Un Roncha arri bija tas wihs, kas sawus wahrdus buhtu ispidijis.

No Madrides. Kâ Wahzu Kernes awisê lassam, tad Karlisti prett saweem prettineekeem, to sawangojuschi, brihscheem lohti breefmigi isturretees Ubarzuzâ iszehlahs diwi nammôs ugguns un Karlisti nammu aisdegfchanohs par eemeslu aemdami, aplahwa wiffus tureenâs eewainotohs republikanee-fchus un lâ tabda telegrafa sinna no Madrides, sinno, tad Karlisti effoht dascheem eewainoteem deggunus nu aufis nogreefuschi. Karlisti no sawas pusses leedsahs to darrijuschi.

No Bagdades (Asijâ) sinna atnahlfchahs, ka eefsch Hilles un Dimani, kas Bagdades pilsehtas tuwumâ atrohnahs, irr iszehlees mehri. Turku waldbai Konstantinopolê fastahdijuse kommissiju isahrsteem un tohs nosuhtijuse us augscham minneto mehra-weetu, lai ispehtitu, tabds tas mehri irr. Ahrstes tur nonahlfuschi, mehri ismekleja un us Bagdadu atpakkat nahlfuschi fazzija, ka tas effoht mehri ar augoneem. Turku waldbai nolikka tuhdat tabdus 10,000 saldatus us to apgabbalu rohbescheem, kur mehri laudis kahwa, un tabdâ wihê pasargaja, ka laudis tabht mehri neaisneffa. Daschôs zeemôs mehri newiffai daud; zilweku kappâ guldina, daschôs zeemôs atkal laudis no weetas mirst lâ muschas kriht, un taggad mehri, tâ rahdahs, dohdahs us Persijas pusses. Lauschu mirst lohti daud; weenâ zeemâ nomirra pufsdeenâs laika 200 zilweku. Bagdades pilsehta wehl lihds schim no mehra palikuse ne-aistahrta, lai gan mehri schihs pilsehtas tuwumâ laudis lauj un beidsamahs sinna sinno, ka mehri sah masinatees. Schis pats mehri ar Tripoles (Asrikâ) tuwumâ parahdijees.

No Japanes. Saw fennat pahr Japani sinnodami peeminnejahm, ka Japaneeschi sawus kaimiaus Kihneeschus zenschanâ peh; attihstischanohs un prahta gaismas pahrspehjuschi, arweenu wairat atstahj wezzu laiku pehdas, muhsu laiku zenteenus un garru atshidami. Arri Japaneeschu taggadejs jaunais wal dneeks muhsu laiku peenahlumus sinu eewehroht. Winsch nodohmajis tâ waldbijt, ka wiina waldischana buhtu pawalstneekeem un semmei par fwehtiba un pawairotu lauschu labklahschanohs, par garrigu labklahschanohs gabdajt winsch atstahjis preestereem. Pamatti, peh; kurreem winsch grihb waldbijt, irr nemi is Japaneeschu-Kihneeschu tizzibas dibbinataja, Konfuzija mahzibas grabmatas; schij mahzibai arri peekriht wiffi mahzitee Japaneeschi. Schohs waldbas-pamattus winsch irr usshimejis us peezihm tafelhm un lizzis islahrt sawâ pilli. Us pirmahs tafeles irr uskrastihstis: „dsihwo tiklumigi;" us ohtras: „effi taisnigs prett wiffeem;" us treschas: „effi peemihligs un labfirdigs;" us zetortas: „apfargi labbus un prahtigus waldbas pamattus" un us peektas un beidsamas: „paturri tibru firds-apfinnu un effi goh-

digs." Taggadejs waldineeks atkauj it katram tur-retees pee tahdas tizzibas, pee tahdas katrs gribb, kad ta naw pretti wis-pahrigam labbumam. Winsch dedsiigi darbojabs ar liklumeem pahr aisstahwu-waldisbas eeweschanu, ta buhschoht tahda, la Anglija. Arri Japanes laika-rakstos raddusehs leela dsihwiba un dsihschanahs pehz attihstischanahs. Lihbs schim katrs rakstija la winsch gribbeja; bet taggad radduschahs apspreeschanahs, kas rakstneekam rakstneezibas likkumus isflaidro un tahda wihsa fahsoht fahrtigati rakstih.

Jannakahs sinnas.

No Weimaras. 24 Juni (6 Juli) Mubfu augsts Kungs un Keisars schowaktar ap pulstien $\frac{1}{2}$ Gwe flals Weimara eebrauja; pee bahnuscha. Winsch tiffa no leelberzoga familijas apweizinahts un tad aisbrauja us Belwederes pilti.

No Verlines. 26 Juni (8 Juli). Karlisi tiffuschi pee Terueles (Arragonã) sakauti.

Grahmatu speeschanas atklahschana.

(Statt Nr. 25. Veigums.)

Beidschoht apluhosim pascha atklahjeja dsihwi un la winsch prett fawu atklabtu mahlsli isturrejabs. Guttenergis peedstirama 1413 gadda Mainzẽ. Jau-nelkis buhdams winsch nehma deenesti pee Mainzes arkibisklappa. Arkibisklapp Guttenergim reis aplaitinaja, winsch pametta Mainzẽ un dewahs us Strasburgu. Drihs ispaudahs Strasburgã wehsts, la is Mainzẽ effoht zilwets eenahzis, „kursch mahsoht rakstih bes rohlas un bes spalwas“ — ta fawu eefahlumã grahmatu speeschanu. — Sahla scho zilwetu usmelleht, reis tapehz, la spekulanti zerreja zaur rakstischanu bes rohlas un spalwas leelu pekau dsih, reis tapehz, la lattoku garreneeki gribbeja scho zilwetu no neschihsia garra atjwabbinah. Atradda zilwetu, mahzedamu rakstih bes rohlas un spalwas un tuh-dak atraddahs kahds baggats wihs, kas Guttenergim 100 gulschu peedahwaja, lai winnam fawu mahlsli atklahje. Guttenergim bij tai laika leela nabbadiba, peenehma 100 gulschu un notaisija wehl klah, lai winnam ihpachu istabu un usturru dohd. Drihs eerilteja Guttenergim neleelas speestawas stelles fawã istabinã, nospeeda 4 ewangelija nodaklas un eesneehsa fawam patrohnam.*) Wehl to eewehrosim, la eefahlumã us weenas lohlfnes pufes tiffai speeda. Guttenerga patrohns par makti gribbeja drihs wiffu mahlsli isinnah un bahsahs Guttenergim par dauds wirsu. Guttenergim fadusmojahs un isjauza wiffu fawu eerikti. Patrohns eefahla prett Guttenergi fuhdsibu. Guttenergim atstahja Strasburgu un behbsa us Mainzẽ. Arri Mainzẽ ispaudahs drihs wehsts, la winnas muhrs usturrotos zilwets, mahzidams rakstih bes rohlas un bes spalwas. Mainzẽ atraddahs atkal spekulants, wahrda Fausts, baggats zilwets, kursch ihpachi nodarbojahs ar naudas aisleeneschanu, leelas

prozentas nehdams. Faustam bij meita, kurra pehz to laiku eeradduma Faustine fawzahs. Scho meitent luhloja kahds grahmatu norakstijabs Pesters Schefers (Peter Schõffer) prezzeht. Fausts, tihlodams Guttenergi wiffadi fawã rohlas dabubht, Scheferam usdewa to zilwetu, mahzedamu bes rohlas un bes spalwas rakstih, atrast, fazzidams, la tad tiffai winnam fawu meitu dohschoht. Lunfanajam Scheferam arri drihs isdewahs Guttenergi atrast un Faustam usrahdiht. Guttenergim atkal bij wiff leelakaja nabbadiba. Fausts, Guttenergi tohti laipnigi fawendams, jautaja, zil winsch par fawu rakstischanas bes rohlas un bes spalwas pagebroht. Guttenergim prassija 200 gulschu, ruhmi un usturru. Fausts bij meerã, bet liffa Guttenergim parahdu sihmẽ drohschibas deht 200 gulschu weeta 600 gulschu usrakstih. Guttenergim, us tam ne-kahdu leelu wehrtibu nelidams, arri usrakstija 600 gulschu. Bet lihbs Guttenergim Fausta mahja notappa, tee eeflehdja winnu pagrabba, lai isbehgt newarretu. Lai gan Guttenergi wiffadi brangi pagrabba apgahdeja, tad tomehr winnam tahda warrmahziba patilt newarreja. Birms winsch atklahje Faustam speegetu puleereschanu. Bet Fausts negribbeja schahs mahlfles, tapehz la speegetus tais laikos wehl mas un til baggatee pagehreja un tam-deht newarreju baggatu pekau gaidiht.

Pehz ne ilga laika atkal Guttenergim mahzija, la dimantu flihpheht. Bet ta la schi mahlsle wehl masaku pekau apsohlija; tad arri ta Faustam nepatilla. Beidschoht 1446 jeb 1447. gadda peenehfa Schefers no Guttenerga diwi lohlfnes, us kurrahm psalmi nospeesti bij, Faustam. La bij ta mahlsle, pehz kurras Fausts kahroja! Guttenergim jutabs la winna muischneela gohds nelahrtigas apeeschanahts deht no Fausta tohti aisflarts, piltumã wiffu fawu mahlsli Faustam atklahje, no fawã atklahschanas atfazzijahs un Faustu atstah steidsahs. Drihs grahmatu speeschanas mahlsle tappa pasihstama un speestawas steidsahs wiffur eetaisih. Guttenergim neween par fawu atklahschanu kluffu zeeta, bet no fawã atklahschanas wiffur atfazzijahs negribbedams fawã wezzas muischneezibas gohdu zaur to apgahniht, la winsch ar kahdu ammatu nodarbojees. Wiffi tapehz dohmaja, la woi Fausts jeb Schefers grahmatu speeschanas atklahjejs, lai gan Schefers, Homeru rakstos drihs eespeedams, flaidri ihfa preeschwahrda isteiza, la grahmatu speeschanas atklahjejs naw zits, la „Johann Gãnsfleisch von Guttenerg.“ Guttenergim tappa ais-mirfts un nomirra nabbadiba, lai gan buhtu tas labbakohs augtus fawã atklahschanas baubdiht warrejis.

Skaidras sinnas mums par grahmatu speeschanas atklahschanu dihwaini pasihstamas tappuschas. Strasburgã kahda atklahje pilssehtas dakã bij usturrejees wezs muhris un pee scha muhra wezs tohrnis.

*) patrohns, maies-tehws.

Neuens nebohaja, la schinni tohri kahdas swar-rigas dokumentes usglabbajahs. Strahsburdsneelt, la tas buht mehds, usflattija scho tohri la kahdu neschlichsta garra mahjolki. Isgabjuschâ gaddu fimteni iszehlahs Strasburgâ ugguns grehls un ih-paschi to pilssehtas daku, kurrâ wezzais tohriis, nopohstija. Tohriis arri aisdeggahs un tilka labbi peeflahdehts. Kad ugguns leesmas bij apremdetas un wezzo tohri apluhloja, atradda tohri labbus strehtus pergamenta un papihra wihtstokkus, kurri lihds tam laikam pawiffam peemirsti bij. Sahla schohs jaun-useetus wihtstokkus issehtih, un winnâs atradda dauds swarrigas sinnas par Strasburgas un Elsas wehturi un par bijuscheem Frantschu-Wahzu karreem. Starp zitteem wihtstokkeem arri atradda rakstus un protokoles no kahdas prozesses, kurru kahds „Johann Gänsefleisch von Guttenberg“ weddis. Sahla wairaf pehtih un nu atradda baggatas sinnas par grahmatu speeschanas atklahjanu. Is-flaidrojahs la schihs mahlsles atklahjeis nam zits, la Jahnis Guttenbergis.

Agrati peeminnejam, la grahmatu speeschana ih-paschi tannî laikâ, la arri latra mahlsle, isdibbinata tappa, kad Ciropas tautas winnas waijabsibu fajutta, kad zilweze bij sagattawota, scho jaunu mahlsli pareisi fanemt, zeenah un isleetaht.

Grahmatu speeschanas baggatee augti arri drihs tappa fajusti. Wiffur steidsahs speestawas eetaisht, tai stiprai garra zihnischanaî 15. gaddu fimteni tappa zaur speestawahm leels palihgs: sinnatnibas plauka dauds brangaki, milju sohtheem isplattidamahs, zilwezi, tautas apgaismoja, widdus-laiku tumfibas un warmahzibas gars sahla la pellawas wehja islaifitees, raddahs tautai drihs jauns spehls: „atlahti spreedumi“ (öffentliche Meinungen), kurri swarrigus wihtus un walbneelus sawâs darbâs waddihf sahla, zilwezei un walstehm par swehtibu.

Schlesinu Andrejs.

Ihsta mihlestiba.

Uf bihbeles-swehtkeem kahdâ draudse bij wiffai dauds kauschu fanahkusch, kurru starpâ bij daschi pat no tahleenes, jo dsidams bijis, la slawens mahzitajs buhschoht spreddiki teift. Wasniza bij til pilna, la retti mas bij redsehts. Tadeht, kad mahzitajs bij no altara gahjis, daschi no Deem'wahrdneekem, kas nespehja til leelu karstumu iszeest, gahja ahra wehtotees. Starp teem arri atraddahs jaunellis, kas Deewa wahrdus jo mihlus turreja un tadeht bij uf scheem swehtkeem atbrauzis. Tur stahwedams tas eeraudsiha kahdu jaunu meitu, kas pehz jaunakas mohdes bij gehrbusehs un kurras laipniga seija, fahrtee waigi un daisch augums tam ta patikka, la ar labpatikschanu un mihlestibu us tahs flattijahs. Arri schi us winna flattijahs, jo arri schis pehz isslattas nebij nekahds nesmuflais, bet latram warreja preeks buht, flattihf scho flaihu un pehz isslattas smuklu

jaunelli, kas weentefigi bij gehrbees. La jauna meita winnu arri usflattija un tahdâ wihse tam pawairoja zerribas us mihlestibu. Kas schi tahda bij, to tas nesinnaja un lai gan kahdeem, kas tam lihdsâs stahweja, prassija pehz tahs; tomehr nelo nedabbuja sinnaht, jo tee prassitee atteiza: la arri schee nesinnoht un nepasihstohht winnas. Nesinnu woi tee to nesinnaja jeb ar sweeschneeki buhdami nepasinna.

Laudis sahla, kas ahra stahweja, basniza eet, jo mahzitajs drihs nahza kanzelê. Arri jaunella ballo-dihf eegahja un tas stahwedams ta nosflattijahs, lamehr wehl redseja un kad wairs neredseja, tad arri pats eegahja. Kad Deewa wahrdi bij beigti, tad til winsch ahra pee basnizas eedohmajahs winnas, bet newarreja nekur eeraudsiht, jo kauschu bij pasauligs daudsuns un tahdâ leelâ druhsmâ newarr wis pasihstamu til lehti usflattihf. Gan ilgu laiku gahja tas schurp un turp flattidamees; tomehr newarreja wairs eeraudsiht un kad laudis sahla prohjahm eet, ta la rettaki palikka, tad winsch wehl apflattijees arri prohjahm gahja, bet wehl reis atflattijahs us to weetu, kur pirmit winnu bij redsejis. Behdigs tas aishrauja mahja, arween us tahs dohmadams un noschehlobams, kad nebija wairs dabujis redseht. Bet winna wehlechanahs arween bija: to atkal kahdu reisi redseht, jo lai gan tas pirmu reisi bij redsejis, tad tomehr eesch tahs ta bij eemihlejees, la winnu no sawas firds pawiffam newarreja ismest.

Behdigs un arween us tahs dohmigs, tas dsihwoja zauru seemu un nahlamu pawaffaru, lihds lamehr Mai mehnesis tam preeku atnessa. Jo raddinees tam kahds bij aishgahjis dsihwoht eesch tahs draudses, kur tam arri laimejahs dsihwes beedreni dabbuht. Ta tad Jahnis — ta jaunelli sauza — dabbuja wehtuli, kurrâ tas tilka us kashahm aizinahs. Ar preeku tas luhgschanu fanehma.

Preezigs tas brauja kashâs. Basnizas krogâ sirgu atstahjis tas gahja us basnizu un tur aishnahjis arri atradda sawu raddineeku ar kashineekem. Mihli tas tilka apfweizinahts no bruhgana un bruhstes. Kad bija apfweizinajees, tad la jau jautris jaunellis tas flattijahs us bruhstes-mahsu pulzimu. Tur flattotees tas negribbeja sawahm azzim tizeht, jo tas redseja to paschu ballo-diti ar laipnigo seiju, fahrteem waigeem, so pagabjuschâ ruddeni bij redsejis pee tahs paschas basnizas bihbeles-swehtkâs. Wehl par leelu brihnumu ta winnam nahza flahf un luhdsâ, lai wehlejoht schim pee kruhtim schleifi sprauft. Ar leelu preeku zeppuri nonemdams tas fweizinaja winnas un pateizahs par dahwanu, kad bij peesprauduse.

Kad pahris bij salaulahs, tad preezigi brauja us mahju, jo bruhgana- un bruhstes-brahli if latris wedda to, kas latram schleifi demuse. Arri Jahnis luhdsâ sawu pee sewis un lihds ar zitteem brauja us kashu mahju. Brauldami tee weens ohtram stah-

stija, kas katris bija un arri to, ka pirmu reisi redsejusees bihbeles-swehts. Zahnis arri neleedse ka winsch ar winnas wehlejees kahdu reisi fatiktees un ka tas effoht no nejauschi notizzees. Arri scho paschu winna teiza un stahstija, ka wianna dsihwojohht nahburgs, kur bruhde dsihwojuse un ta tab effoht aizinata panahfnos nahkt, kur tab Zahnis atkal stahstija, ka bruhdgans tam effoht tuwejais rad-dineeks. Ta tee wehl dauds preezigi runnajahs, kamehr kahsu-mahja bij atbraufuschi.

Kahsas tam gabja ittin jauki jo bij danzotajs un johku taifstajs kreetns un ta tab pateifschanu no katra eemantoja. Arri Annai — ta firdspukkiti fauze — un winnas wezzakeem bij preeks par tif weiflu zilweku. Arri winsch pa preefschu Annai un tab winnas wezzakeem isteize sawu firdsjuschanu, kam arri schee nebij prettineeki. So lai gan Annai bij bruhdganu papilnam, tomehr wianna bij pee Zahna gabjeja, nebehdadama ka us ohtru draudsi iswebd un wezzaki to arr wehleja, jo tee pahrtikluschi buhdami nebij tahdi ka deewschehl daschi, kas baggatibas deht miblestibu lausch. Annas tehws, kas bija fainneeks, pehz kahsahm brauja Zahnam lihdsi scha dsihwi apstattiht un atraddis to, lai gan ne baggatu tomehr pahrtikluschu fainneeku, tas palikka pee wiffa ta, kas bija runnahth. Zahnis brauze atkal winnam lihds, ka warretu par kahsahm runnahth, kad tahs turrefchoht. Annas tehws pahrtizis buhdams apnehmahs pats sawa mahja kahsas dsert un wiffu waijadsi bu sagahgahth, jo winsch gribjeja sawu behrnu goheam iswaddiht.

Nebij wehl gads pagahjis no ta laika, kad Zahnis Annu pirmu reisu bij redsejis pee basnizas; ka tas stahweja ar sawu mihlatu gaibidams us to swehtu brihtiau, kad tiks us muhschu saweenoti. Arri Anna bij preeziga, jo ta no wiffas firds draugu mihloja; tapat arri kahsineeki bij preezigi, jo tee sinnaja, ka sche ihsta miblestiba ween bija un ne ta, ka deewschehl daschu reisi noteek, kad mantas jeb wezzatu usspeeschanas deht teek salaulati.

Tuhlit pehz kahsahm wedda Zahnis mihlato sawa mahja un dschra atkashas, kur usluhdse tohs, kas tahluma dehl nebij warrejuschu kahsas tift. Kad to pahrewedda mahja, ko seewas-tehws lihdsi bewa, tad nahburgeem bij ko brihuitees, jo tanni pussē meitahm lihdsi tif dauds nefad nedewa.

Muhsu pahris dsihwo ittin laimigi un satizzigi ka jau tahdi, kam netruhka ihsta miblestiba prezzibas laika. Kad nu arr abbeem netruhst kreetna tiffuma un tshallas rohkas, kas fainneeziha jo derrigas, tad preeks irr stattiht winnu fainneezihu, jo kas tiffuschu us preefschu eet, tadehl kad nekannahs weens woi ohtris katris sawa gaita rohkas pee darba list. Arri Zahna wezzakeem irr ko preezatees par weddekli, zil ta laipniga un satizziga prett winneem, tapat arr gabjejeem par fainneezi, kas naw neds fihsta

neds naidiga. Abbi ar preeku peeminn to laiku, kad pirmu reisi redsejusees un wehlaef eepasinnusees.

At! kad pahram katram buhtu tahda miblestiba tad netruhstu preeks un satizziba, kaut behdu wehtra barga.

R. W.

Gudri waijaga eefahth!

Wezzais glahsneeks Pitneeka Anzis bij lohti johzigs wihs! Winsch gan labbi nedsirdeja, bet tomehr tif dauds ka istift warreja. — Stahda deena likka tas sawu glahses lasti us mugguras un gabja, semneeku mahjahm lohgu islahpiht. Ta gabbijahs tam kahda mahja ee-eet, kur paschulait' pufsdeenu turreja. Leela bfohda pildita ar klimpahm, usflattija itt ka aizinadama wezzo glahsneeku — un sinnams arri wezzais glahsneeks us bfohdas puffi schteeleja. Winnam buhtu patizzees, kad kahds buhtu fazzijis: „Nu wezzais, haudeet arri juhs!“ Bet winsch gaibija par welti, un weena klimpa pehz ohtras pasubda fainneeka, fainneezes un faines mutte. Taggad eefahze fainneeze, ihfa laika pehz ar wezzo runnahth un fazzija labbi stipri, jo ta sinnaja, ka Anzis waflikti dird: „Schodeen irr aufsts laiks, ko? — Nu schahwahs wezzajam padohms prahta, un ko dohmajeet, ko tas atbildeja?“ „Ne, mammin,“ fazzija winsch „paldees!“ un ittata lohgu tahlaf. — „Ko juhs fazzijat?“ jautaja fainneeze un smehjabs lihds ar wiffu faimi, „tas wezzais paleek jo deenas jo kurlaks — woi juhs nefaprohteet, wezzais, schodeen irr aufsts laiks, fazziju es.“ „Ne, es pateizohs — es esmu jau pahchdis.“ — „Nu sahtha wiffi wehl wairaf smeetees, un fainneeze kleebsa zil stipri warredama wezzajam auf: „Woi tab juhs nemas nedsirdeet, wezzais? aufsts laiks irr schodeen!“ — „Na, nu,“ atbild wezzais, „kad tam nu akurahth ta waijaga buht!“ — un ar schcem wahrdeem sehdahs tas pee galda un sahka duhschigi ween weenu klimpu pehz ohtras pa muttes zaurumu sawa dabdas kleehti paglabbaht.

R. Matfcherneeks.

S i n n a.

Pehz nobeigtas efsamena nolifschanas daudsi no ftohlneeze wezzakeem manni luhguschu, lai pahsfnatu ftohlas brihwlaifu, kas pehz mannas sinas Mai bija nolifts no Zahneem lihdsi 31mam Augustam; tapehz darru ar scho rakstu sinamu, ka sapulzschanahs irr nolifta par 2 neddekahm agrati, prohti us to 18to Augustu.

Stultes meitefschu ftohlas preefschneeze
L. von Freitag Loringhoven.

Naudas-tirgus. Waisis banka biffetes 97 rubl., Bids. usfal-tamas lihlu-grahmata 100 rub., neusfallomas 98 rub., 5 procentu usweenu biffetes no pirmas leeneschanas 166 rub., no ohtras leeneschanas 162 rub., Mihgas-Dinaburgas dselju-jelka akzijas 137 rub., Mihgas-Selgamas dselju-jelka akzijas 117 rub. un Dinaburgas-Biteb-las dselju-jelka akzijas 134 rub.

Lihds 28. Juni atnahtuschi 1733 tuggi un aisgahjuschi 1509 tuggi.

Atbildebams redaktehrs Ernst Plates.

Dakteris un adwokats.

(Latwisti no A. Sp.)

(Stat. N. 24.)

„Wisch reds fawa drauga atkal atkabutu laimi un ta winnam reebj. Nabaga Naimundu laimes meegā eeschubpojis, wisch sahl atkal no jauna fawu tihlu mest. Pateesi, ta naw wairs nekahda weegl-prahtiba, ta irr negantiba. Un schis wihrs, kas fawa lihdszilwefa gohdu, laimi un meeru sem kah-jahm minn, kas fawa jaunibas drauga dahgato mantu, winna laulatu draugu eefahrodams, nekahdu firts-apfinnu nejuht — schis wihrs irr taisnibas schlihrs! Kas teem teefas un taisnibas melletajeem, kurri tā akli un apmehniti us winna ustizzahs, no winna irr gaidams?“

Dusmu pilns wisch sehgele atplehsa un wehstuli atdarrija.

„Emilija,“ Julius rakstija, „ta draudsiba ar Sah-sepu proffa uppurus, kurreus es wairs ilgati nespehju nest. Kas irr draudsiba, kad wispehziga mihlestiba firdi kustina. Winna pasuhd, tā masa swaigsnite preelsh leelas, gaischas saules. Suhfu slimmibas-laitu es esmu wisbreesmigatās prahta aisgrahbschanaš pawaddijis un taggad, tur Suhš weffeli effat, ne-eepezinaject manni ar neweenu mihligu usstat-teenu, ne ar wisemasako sihmi, kas padewibu un potilshchanu rahditu. Es sinnu, ka Sahseps, tas faufs kohpmanis, Suhfu uggunigu firdi nespehji pil-diht. — Suhš padarreet leelu netaisnibu pret fawu jaunū dshwibu, kad appatsch tahdas wehrdsibas wehl ilgati zeschat un Suhš zeschat, es sinnu. Wair-raf es newarru papihram ustizzeht, lai gan manni ne-apratsama juschana pee tam speesch — man wai-joga ar Sums runnaht, kad man fawu prahtu ne-buhs saudeht. Rihdu pufšdeenā pulksten weenōs aistraigaject us fawu waffaras-mahju; Sahseps irr tad us birschu un ta wisch tur drohschaki un il-gali tā zittahrt usturesees, irr man jaw sinnams. Man irr Sums lohiti waijadfigas leetas jastahsta, tadeht nahzeet. S.“

Dakteris aistaisija wehstuli.

„Al zil kahrtigi!“ dakteris issauza. „Nu adwo-kata kungs, juhs monni effat us prozeffi ussautuschti un es arri gibbu to zouri west. Redsesim, waj dakteris jeb adwokats winnehs.“

Dakteris Friblands wehl nebij isdohmajis us kahdu wihst fawu prettineeku rohka grahbt. Bet winnam isdewigu laiku, Emiliju sleppenti few tu-winnaht, inihzinahht gribbedams, aisleedsa tai jau-nai kundsei, tahs pagahjuschas slimmibas deht pee nepastahwiga laika, preelsh Mai mehnescha ne-iseet no mahjas. Sahsepa ustizziba pee sawas laulatas draudsenes bij atkal pirmā spehla un daudfreis wisch fluffiba pats few pahmetta, ta tif schaubigs bijis.

Ar diw'kahrtigu mihlestibu wisch to pagahjuschu netaisnibu tai atmaksahht melleja.

Pirmahs Mai mehnescha deenas wehl bij gau-schi wehfas un Emilija, lai gan jaw pilnigi weschela buhdama, tomehr no fawa dshwolka ne-igahja. Kad Sahseps kahdreis winnu us pastaigaschanohs weddinaja, tad ta aishildinajahs ar to, ka dakteris winnai ne-effoht atwehlejis.

„Tu pahrleeku klauši to dakteri!“ wisch smaids-dams sazzija.

„Tewis labbad!“ winna tam mihligi azzis skat-tidamahs atbildeja. „Un kas man truhst muhsu leela, plaschā dshwolki?“

„Slaidra gaisa, manna firfnia!“

„Sahsep, prahti dakteram; tillihds wisch to at-wehlehs, es eeschu. Sahseps rakstija pee daktera.

„Es gon sinnaschu!“ bij ta ihfa atbilde.

Kahdā fildā, jautā Mai mehnescha deenā wisch agraki tā zittās deenās no birschas schlihrs, grib-bedams fawu waffaras-mahjas-dahrsu apluhkoht, kuresch kahdas pahri werstes no pilssehtas atraddahs. Laimigs un lihgsms pa kahjneelu zellina, kas gar schoffejas mallu steepahs, us preelshu dewahs. Ka schodeen tur eeschoht, wisch nebij wis Emilijai sa-zzijas, tadeht ka wisch bij nobohmajis tur weenu jaunū uhdens-sfunsti eerikteht un tahdā wihse win-nai waffaras-mahja dshwoht eenahkoht, nezerritu preelu parahdiht. Meisters bij Naimundam sinno-jis, ka schodeen pirmo reisu ta tikschoht wakkā lai-sta un tadeht wisch turp dewahs. Ahtri ween wisch tur prohjam steidsahs, ka eerastā laifā, kad latru deenu no birschas mehdsā pahrnahht, atkal mahja atrast. Patlabban no schoffejas nogreesees pa jauku gangi, kam latrā pufš kupli lohli auga, fawai waffaras-mahjai tuwojahs, kad itt nejauschi pee Morela dahrsa wahrteem, kas winna dahrsam blakkam atraddahs, kahdus wahgus, kurreem diwi sirgi preelshā aishubgti, eeraudsija stahwom. Wehl kahdus pahri desmit sohkus noht buhdamam, is-nahza pa wahrteem kahda kundse, kurreas kutscheram, kahdus wahrdus teifuse, ahtri wahgōs eefahpa.

Upstulbis Sahseps palikka stahwoht. Tee wahrti no kurreem ta karihite nobrauzā, bij Juliusa Morela waffaras-mahjas-dahrsa wahrti un ta dahma, tā wisch bohaja, bij winna laulata draudsene Emilija. Ta puf'wakkiga karihite aishrippoja tam gar-ram. Ar affahm azzim wisch us to tur eelshā sehdedamu kundsi luhlojahs. Winnas waigs bij ar saku sihda schleijeru (schlidr'autu) aissegtis.

„Waj ta nebij winnas bruhna famta zeppure ar tahm baltahm spalwahm?“ Waj ta nebij winnas tumshilla fleita, ko preelsh weena gadda pats tai no Wihnes pahrweddu? Waj ta nebij winnas eeschana, winnas isturreichanahs?“ Tā Sahseps pats fewim prahtija. Un waj garram brauzoht ta no

mannis nefargajahs, tad pawiffam paschâ karlhtes faktinâ eewirfahs? Buhtu es pee ta ahriġa usflatta krahpees, tad tomehr pehdiga sġime to deesġan flaidri rahdija."

Ne-ustizzibas dohmas ta nabbaga wiġra galwâ attal fakla grohsitees. Winaġch stahweja kâ almina stabs un flattijahs ar stihwâhm azzim tai jaw fen pasudduschai karlhtei pallak. Semme lihgojahs ap-pasch winna kâhjahm un wiffa raddiba kâ ar pe-lehlu feggu pahrwilla winna azzim rahdijahs.

Tomehr winna labprahġiba uswarreja attal driġh tahs nelabbas dohmas, lai gan winnas jo stipras bija.

"Warbuht tu effi wiġlees?" winaġch pats few pra-fġija. "Waj newarr weena zitta dahma, tas Emi-lijai lihdsġiga un tahdas paschas drehbes nefs, schê buht iġbraulufe? Tu jaw winnas waigu ne-effi re-dsejġs, — tu spreed tikween peġh ahriġa usflatta. Bet — ta flimmibas-naġts — tas laiks, kurrâ winna manni us birschu schkeet effam — ta steig-schanahs un beidsiht tahs isbailes, tas winnai manni eeraugohġt usbrukka — man wajjaga flaidri sinnahġt un lai tas ar mannu dsihwibu malfatu!"

Winaġch steidsahs pee dahrsa wahrteem. Ruhltâs dohmâs nogrimmis, winaġch palikka stahwoġht un ap-luhkloja to jauku dahrsu, kurrâ sakki, kupli kohki un flaiġtas pukkes tam pretti smaidija. Driġh winaġch gribbeja fawas firdsahpes gaream laiddams, tahm fleppeni isbeġgt, waj wiġsmasak wiffas fawas schau-bischanahs appasch fewim patureht; driġh attal at-reebschânu pahf fawu laimes pohstitaju islaist, jo ta ne-ustizziba tam fazzija, kâ effohġt peewilts. Winaġch eeraudstija Juliusu, tas rohkas aismuggurê tur-redams pa dahrsu staigaja. Sawu jaunibas-draugu usflattoġht winaġch no sawahm fahpġigahm dohmahm atmohdahs. Winaġch newarreja tizzehġt, kâ Julius un weġh masak Emilija, tik leelu greġku speġhtu dar-riġt. Tahs labprahġigas dohmas winnam ussauza, gruntigi un apdohmigi iġmekleġht, eekam eelġch tahs leetas tahġaku fohli spertu. Birms winaġch Juliusu fatappa, bij winna waġs meerigals palizzis. Ar to apnemshanoġhs, neweenam netaisnibu nedarriġht, ne arr pats netaisnibu zeeġt, winaġch adwokatam tuwo-jahs. Rahdâ zekka lihġumâ winaġch ar to fatappahs. Julius kâ no dsikkahm dohmahm atmohdahs.

"Jahsep!" winaġch issauza un bij mannams, kâ winaġch fawu pahfsteigshanoġhs par to ap scho laiku retto drauga atnahġschânu raudstija apfleġht.

"Es tas esmu!" Jahseps atbildeja, kurrâ balġs lehni drebbeja, lai gan winaġch noturrejahs, droġshġs un meerigs israhditees.

"Kâ tad schodeen tewim bij eespeġhams agrati no birschas aiseet, kâ zittâs deenâs?" adwokats peġh wezza eeradduma Jahsepam rohku sneegdams praġġija.

Kohpmannis flattijahs affi adwokatam azzis.

"Waj tu dohma," winaġch praġġija, "kâ birschâ wiġs mans preeks un laime atrohдахs?"

"Jahsep, es pasġhtu tawu usziġhtibu kohmanna darischanâs. Kad es schai azzumirkli us to doh-maju, fur Hamburgas andele paschôs seebôs stahw, tad jaw negribbetu nelahdu pahrmeschânu issazzihġt, lai gan es kâ draugs til warru weġleġht, kâ tu teem, kas tewi zeeni un miġle, kahdas dakkas wairak no tawa laika warretu dahwinahġt." Pee scheem wahr-deem Julius kehra Jahsepa rohku nu wedda few lihds.

"Manna apmelleġchana buġs gauġchi ihġa," Rai-munds Juliusa waffaras-mahjâ ee-ceedams fazzija. "Tas laiks, zik es birschâ paleeku, buġs driġh pee galla un manna Emilija labprahġt redġ, kâ es rik-tigâ laikâ pee maltites esmu. Tu sinni, es esmu laġs, pallausġigs laulats draugs." — —

"Ro tawa Emilija sinn miġleġht!" Julius peelikka un likka wiġnu usnest! Jahseps dschra, lai lihġsmis paliktu.

"Tewi arr weena jauna dahma apmelleġja," winaġch smaididams fazzija, glahġt us galdu nolikdams.

Usmannigais Raimunds pamannija, kâ winna draugs drusku nosarka.

"Ja!" adwokats issauza. Ta bij pee mannis pa-dohma praġġiht. Ta leeta bij steidsama un tadeġht bij winna tê schurp atbraulufe. Waj winna tewi fatappa?"

"Kâ rahdijahs, winna ar wahju zerribu no tewi schkihruġshġs. Winna steidsahs man gaream, kâ dasch-reis kohpmannis, kas biġstahs, kâ par weġlu us bir-schu nonahġs!" Julius istuġkshoġa fawu glahġt ar weenu wilzeenu.

"Bateesi," winaġch fazzija, "ta dahma atrohдахs weenâ eġrmigâ, bet arri noschehlojamâ likteni."

"Lâ!"

"Dohma ween, ta kundse irr prezzeġuġshġs ar." — "Prezzeġuġshġs?"

"Ja, ar wiġru, kas miġlestibu un laimigu dsġwi tai fohliġis. Bet tas peġh ar winnas dsihwodams dabbuja atsiġht, kâ bij nejauki peeġrahpees. Ro winaġch par miġlestibu turreġis, bij tik dsikka, eelġchġiga lihds-zeetiba bijuse; jo taġ laikâ, kad winaġch ar tahs fahza pasġhtees, ta dsġhmoġa weenâ greġhti nospeesdamâ lik-teni, ko nemas nebij pelniġase. Weġh triġs mehne-schi nebij pagahġuschi, kad tas wiġrs jaw atskahrta, zik mas schi feewa winnam derreja. Nu eefahzahs tam wiġram weena mohku pilna dsġhwe. Schahdâ fawâ nebaltâ deenâ, tas eepasinnahs ar kahdu mei-teni, ko dabba ar wiffadahm ihpaschibahm bij ap-dahwinajuse un ar kurreu winaġch zerreja laimigâ laulibâ dsihwoġht. Taggad til winaġch atsinna weenu ihstenu miġlestibu; ta pahfwarreja winna firdi, lai gan winaġch ar milsena speġhtu tai pretti zihniġahs. Winna feewa bij labba un flaiġta, winna peepil-dija fawus peenahġumus ar wiġsleelako usziġhtibu un padewibu, bet tikween nespeġhja winna firdi ispildiġht, kurrâ pret winnas til lihdszeetibu jutta. Winaġch no-

pratta, ka laulata draudsene til ar pateizibu un ne wis ar pateefigu mihlestibu pee wiinna turrejahs. Ko bij wiinnam nu eefahft? Tè turreja laulibu un tur mihlestibu. Samu laulatu draudseni wiinsch negribbeja apgruhtinaht un fawu mihkalo wiinsch newarreja palaiht. Pehdigi nopratta ta feewa fawa wihra zihnischanohs. Rahdu laifu ta paturreja to appafsch fewis; bet newarredama ilgaki tahdu dsihwi zeest, ta fawam wihrum to darrija sinnamu. Wihrs to dsirdebams stahda tai fawu nelaimi preefchâ un luhds to, fewi pahrbauditees un atrast, ka ta preefch abbeem nelaimiga lauliba effoht atraisama. Tahda farunna pamohdina pee tahs feewas nelabbas gohda=juschanas, wiinna dohma labbi darrijuse, kad to schkir=schanohs aisleeds. Taggad tas wihrs praffa pee teefas to isschkirshanu."

"Waj tad teefa tahdu wiinna fuhdsibu arri pee=neem?" Jahseps praffija. "Ne, bet tomehr es to dahmu no ilgakas prettoschanohs esmu noturrejis. Ko wiinna tur eemanto, kad tas wihrs teel speests tahlak ar wiinnu dsihwoht? Tè waijaga gohdam nn un ne wis teefai isschkir!" Julius glahst wiinna is=dsirdams fazzija.

"Tas bij preefch mannis!" Jahseps ar ne=ap=rafstamam juschanam dohmaja. "Wiinsch stahda man preefchâ wihrum, ka wiinsch par mannu Emiliju dohma. Es esmu tas, ko wiinna no lihdszee=tibas prezzejuse un no pateizibas buhs man brihw=prahrtigi no wiinnas schkirtees, ka es wiinnas laimes kawellis netohpu. Tas pirfsta=rahdeens irr deesgan flaidrs un tur naw wairs ko schaubitees, ka ta jauna dahma irr manna laulata draudsene bijuse." Tad nabbaga Jahseps sehdeja la pufmirris us fawa krehsla.

"Ko tu par to dohma?" Julius no wiinna eefar=ris praffija.

"To paschu ko tu," wiinsch aufsti atbildeja. "Te nenahlahs wis teefai, bet gohdam ta isschkirshana."

Wiinsch panehma fawu zeppuri, atwaddijahs no Juliusu un aigahja. Ta draudstibas=sajte bij farauta! Kohpmannis neschaubijahs wairs par to, ko lihds schim bij warrejis tizzeht un adwolats bij lihgsms, ka us til gudru wihsst eenaidneeka meeru un laimi bij isahrdijis.

"Emilija manni mihko," Julius pa dahrsu stai=gadams dohmaja; "bet wiinna til teel zaur to dakteri noturreta, fawu mihlestibu man parahdih. Taggad Jahseps pasihst wiinnas firds=buhfchanu un taddeht, ka es dohnaju, wiinsch pee issklaidroschanas to speedihs un Emiliju, kas deesgan nespehzigä to paneht, fawu mohlu pilnu kluffu zeefchanu lausths. Daktera lungs, es winneschu un kohpmannis Raimunds pehdigo spreedumu parafstih!"

Julius waffaras=mahja pufsbeneas=maltiti patur=reis, lepnos wahgös us pilssehtu nobrauja.

V.

Raimunds pahrnahja mahjas. Ka arweenu, kad no birshas pahrnahja, wiinsch eegahja ar schodeen fawas laulatas draudsenes istaba. Nelas nerahdija wiinnas iseeschanu. Wiinnas apgerbs bij tas patz, ko wiinna katru deenu mehdsä walkaht.

"Kas tew kait?" wiinna tam pretti nahbdama itt mihligi jautaja. "Tu jaw isslattees gauhschi bahls, mihkals Jahsep un tawas azzis pawiffam nesklaid=ras." To fazzijuse ta aplampa ar fawahm smal=lahm, baltahm rohlahm wiinna katlu un skubpystija wiinna bahslus waigus.

Jahseps nodrebbinajahs pee tahdas fanemschanas, jo ta israhbijahs til pateefiga un eelschliga, ka wiinsch nelo zittu newarreja dohmaht, ka til Emiliju tur=reht par leelu meistereeni eelsch ahrigas isturrefcha=nahs=mahslas. Ir affahm azzim wiinsch us to skai=stu fewiwischku luhkojahs. Ka no pehrfona trahpita ta nolaida fawas rohkas.

"Mans Deews, kas tew irr notizzis?" wiinna pahrbijusehs praffija.

Wiinsch krattija fawu ar dasch-daschadahm doh=mahm pilbitu galwu un staigaja lehneem fohkeem no weena galla us ohtru pa to plashu sahli, pa to sahli, kurrä lihds schim til laime un meers mah=joja un nupat, drihs ween breefmiga wehtra to is=pohstih draudeja.

Emilija palikka la stabs us fawas weetas stah=woht, wiinna salikka fawas smalkas rohkas un skat=tijahs bailigi fawam laulatam draugam paffak. Tahdu to wehl nekad nebij redsejuse, tur waijadsaja kahdai neprahrtibai, kahdam kaunumam buht un ta dohmajoht firds=apfina tai atgahdinaja Juliusu.

"Kais irr jauks — waj tu schodeen wehl ne=effi=ahra bijuse?" Jahseps praffija.

"Ne!" wiinna trihzedama un drebbedama atbildeja.

Jahseps bij weenu affu un drohschu atbildi gai=dijis, jo wiinna firdi wehl arweenu bahls atflanaja, kas to karsti mihkoto laulatu draudseni par newai=nigu teiza. Ta til grehzineeze, kas no fawa grehka darba peepeschi istranzeta, warretu atbildeht. Wiinsch apstahjahs un skattijahs ar tahdahm azzim us fawu laulatu draudseni, ka wiinna tahs eeraugoht nodre=binajahs. Wiinna stahweja la weens flaishts mar=mora=stabs; wiffas affinis is waigeem bij pasuddu=fchas un tahs plattas azzis, kas zittahrt ustizzibas un mihlestibas pilnas wiinnu usluhkoja, bij us semmi nogrimmufchas.

(Us preefchu wehl.)

Sinna par ussaukteem Rihgä.

Gertrudes basnijä: bissetneels saldats Mikkel Kuischen ar Lihbu Seberg. — Jesus basnijä: gruntneels Martin Silling ar Lihbi Berja. Saldats Mikkel Upping ar Greetu Berks. Althias-waltneels Ernst Joh. Hellmann ar Amaliju Klawe, bijuse Rose, dimumse Rasch=fewis. — Jahn u basnijä: bissetneels saldats Waffily Ballohd ar Mariju Stelmacher. Bissetneels gwardes=saldats Krist Zimmermann ar Greetu Gulbe. Atstamneels gwardes=saldats Johann Pah ar Jupli Brigge.

Grandi un feedi.

Manna pirma mihlestiba.

Biju wehl lohti jauns, tad peefimmu; bet tomehr apgalweja jaw tereis muhsu draudses stohlmeisters, ka es buhschoht weentreis breefmigi dumjsch — pagaid, tas irr druffas waina, waijaga stahweht: breefmigs ralsineeks. Scho apgalwoschanu winsch no tam nehma, ka, tad es titto diwas stundas ween wehl schis pafauls jantums biju, jaw breefmigi brehzu.

Muhsu stohlmeistera wahrdi muhsu draudse berreja tilpat dand, la agrati tas Drakels Delfi pilsehtä un tapehz arri man, lai wirna wahdi peepilditohs, jaw diwidit padmit gaddus wezzam waijadseja apmekleht augsto stohlu, tas irr, trescho klassi muhsu draudses stohlä. Schi trescha klasse atraddats treschä tahschä, appalsch pascha jumta.

Manni zeenijamee lassitaji un flaitstahs lassitajas nelanosees, ka es winncem tehs jaulohs stahstus mannas, no fitteneem un pehreneem baggatas jaunibas, schereis nesahstischu. Vet es eesahstschu no ta laisa, fur es pee fa was pilnas sapraschanas kuru, tas irr: tilpat gudris un tilpat dumjsch la schodeen biju.

Stohlmeisteram bij weens luttellitis un schis luttellitis bij no seeweeschu dsimmuma wahrä Luhzija. Luhzija bija ar manni weenä wezzumä; mehs bijam tohpä diwiditmit aslonus gaddus wezzi, tad apnehmamees mihletees.

Vet wis ir isihzigs! Zurris dohma un Jehzis darra! Schodeen dsilws, rihtu mirris! Un ta jo prohjam. Mehs bijam titto eesahstschu mihletees, tad jaw littens arri muhs fahla wajabt. Vet mans littens bij, lai to til drihs neposibtu, sahda jahnelfa gihmi peenekmis, tursch sewi par Andreas Bolschbairiti fonzahs un muhsu draudse par lohti mahzitu zilwehtu bija islawehts. Schim Andrejam Bolschbairitim bij tas nodedms, man Luhziju newillmaht un to winsch arri isdarrija.

Weentreis, tas bij fahdä jaulä pawaffaras rihtä, tad es lohti agri, no sahpekmi pehz sinnamibahm dsilhts, muhsu mahzibas sahle negahju. Weentuliba un flussums, mannas firds-juschanas, manna nelaimiga mihlestiba un wis mans nepatibams littens, darrija manni til behdigu un mihlsfirdigu, ka es negribbedams: Andreas un Luhzija! Ihschulsteju. Vet titto schee fahohditi wahrdi pah mannahm luhpahm bij gahjuschi, fahuttu es tahdu fitteenu no manna littena, ka tuhtak pee semmes gahsohs. Andreas un Luhzija bij pajumti, blakus muhsu stohlas ishabai sehdejuschi mihligi runnadami un tä mannu tshutsteschanu dsirdejuschi; zaur to tad arri mans littens, Andreas Bolschbairischa gihmi man to fitteenu dewa.

No mannas mihlestibas biju es ar to azu-mirlli isahrschtehts un tublit arri swehreju, nefad wairs nemihleht un to esmu arri darrijs libd — — preefsch diwi neddelahm.

Ar to littena fitteenu bij man muhsu draudses stohla toppuffi reebiga, tapehz dewohs us pilsehtu, fur es to gudribu mantoju, kurru nu few par flawu un lassitajeem par preeku schinni stahstä atlabju un ta pateest manna stohlmeistera paredseschanu peepildu.

Kas no Andreas un Luhziji isjukka; kas manni preefsch diwi neddelahm mannu swehrastibu peespeeda laust, no ta stahstischu ohtrureis.

Stohlerna pahrbandischana.

Stohlotajs: Bit johnes pawiffam irr?

Stohlens: Pawiffam irr trihs johnes un winnas fahz: aulsta johne, karsta johne un Amazohne.

Stohlotajs: Kas irr semme?

Stohlens: Apralsch fermens, kas augschä un appalschä drufstu plaktans irr un ap sewim greefschahs.

Stohlotajs: Kam irr semme libdfiga?

Stohlens: Mannam tehnam.

Stohlotajs: Kä tad tä?

Stohlens: Mans tehws arri irr appalsch fermens, kas augschä un appalschä drufstu irr plaktans un ap sewi greefschahs.

Stohlotajs: Kas irr welns?

Stohlens: Welns irr launa seewa.

Stohlotajs: Kas to teiza?

Stohlens: Mans tehws to teiza us mannu mahiti.

Stohlotajs: Kas irr wehsch?

Stohlens: Wehsch irr, tad noudas naw un tomehr us tirgu eet.

Stohlotajs: Us turreeni nahht labz zilweht, tad tas nomist?

Stohlens: Us kapsehtu.

Stohlotajs: Kas irr wiffas gudribas eesahstums?

Stohlens: Nauda.

Stohlotajs: Kas to teiza.

Stohlens: Mans tehws falla arweenu: bes noudas newarr newoesehst.

Stohlotajs: Mihlais behrns, warr redseht, ka tu tawa tehwa dehts essi: Dsennees jo prohjam, tawam tehnam buht libdfige; jo tomehr wiffi Latweeschu tawam tehnam libdfigasees, muhsu mihla tehwijsa — meerigi snaudih.

R. Matfcherneeks.

Dsirkstele.

Jnga. Salli man, kas irr tas labbakais tiffums?

Tihrum. Nauda.

Jnga. Un tas launakais netiffums?

Tihrum. Kuhtriba.

Jnga. Tad pehz tawam dohmahm mums buhtu wiffu pims jadsennahs pehz noudas un ja-atmett kuhtriba; un tatschu tew nebus talsniba. Kas pehz noudas dsennahs, tas irr mantas-fahrigs un mantas-fahrika irr nelahgs netiffums.

Tihrum. Tu to flaidri nesaprobti: mantas-fahrika irr netiffums, bet man ta irr derrigs tiffums un rauda irr wiffas mantas pamats.

Jnga. Nesinnu, fahpehz tu naudtu tahdä augstā gohdä jell?

Tihrum. Es turrohs pee tautas dseefmas:

„Kaut man buhtu ta naudina,
Kas gull jubras dibbinä.“

Jnga. Nu faprobtu wiffu. Fapehz arri mums Latweeschem jaruhpejahs par fuggineeziibu, lai fuggodami warretum naudtu smelt is jubras-mahminas dsikkeem apzirneem.

Tihrum. Nu tad dseefsim ar Aufelli no jubras farrodjina:

Karodjina glesnoti
Selta burti*) gresnoti
Lamji diauzet jubrinä,
Seltu krahjat puhtrinä.“

Lahmneeks.

*) Burti = ralsi.

Atdilledams redaktehrs Ernst Plates.

No zensures atwehlehts. Nihgä, 28. Juni 1874.